

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. VII. Si prævio examine approbatio injustè denegetur, sæcularis
invalidè absolvit; uti & Regularis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

probatum; ergo non potest Episcopus sine causa validè quempiam palàm idoneum rejicere, nolendo eum approbare? Solutio patebit ex Concluf. sequenti.

CONCLUSIO VII.

Si prævio examine approbatio injustè denegetur, læcularis invalidè absolvit; uti & Regularis.

Suppono, Episcopum, licèt possit pro libito dare, vel non dare suam jurisdictionem his vel illis, non tamen posse pro solo libito negare approbationem personæ dignæ, eam petenti; in hoc enim non videtur procedere, ut diximus Concluf. præced. per viam gratiæ, sed magis per viam justitiæ, tamquam legitimus Iudex, ut patet ex illis verbis Trident. Aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur, aut aliàs idoneus iudicetur &c. sess. 23. de Refor. c. 15. Ergo à Concil. constituitur Iudex idoneitatis. Iudex autem non potest pro libito suo judicare, sed ex officio tenetur unicuique administrare justitiã secundùm allegata & probata, adeoq; unusquisque habet jus, ut secundùm allegata & probata ipsi administraretur justitiã, per consequens sit ipsi injuria, si non administraretur.

Sicut ergo habens beneficium, vel electus ad ipsum, habet jus, ut approbetur à Episcopo, si est sufficiens; nec potest ei approbatio sine injustitiã denegari: sic omnes alii Sacerdotes, qui jure divino ex sua Ordinatione eligibiles sunt à Parochis ad audiendas Confessiones; & per Iubilæum aut Bullam Cruciatæ habent jurisdictionem à Summo Pontifice, si approbentur ab Episcopo; videntur habere jus ad petendam approbationem; & per consequens ad eam accipiendam suppositã idoneitate; ergo fit ipsis injuria, si absque sufficienti causa denegetur.

Quod multò magis, inquit Lugo disp. 21. n. 49. locum habet in Religiosis, qui ex privilegiis Pontificum habent jurisdictionem, si approbentur: atque ideo, sicut Parochus ex ipsa electione ad beneficium habet jus ad approbationem; sic Religiosi, qui ex privilegiis Sedis Apostolicæ sunt quasi Parochi delegati, habent jus ad illam approbationem petendam, nec potest hæc justè sine sufficienti causa eis negari. Hoc supposito;

Probatur prima pars Concluf. ex Concluf. Trident. quod loco statim citato requirit approbationem obtentam, tamquam conditionem, sine qua Sacerdos non censeatur idoneus ad audiendas Confessiones læcularium;

privilegiis & consuetudine quacumque etiam immemorabili, non obstantibus. Itaque sine illa conditione nec Pontifex intendit illis dare jurisdictionem, nec alius inferior potest eam validè dare, quæ tamen jurisdictione omnino necessaria est ad validam Absolutionem.

Unde licèt sententia Episcopi sit injusta, & ideo nullum jus auferat, id tamen non sufficit; quia necesse erat dare Sacerdoti jus aliquod, quod nondum habebat, ut posset audire Confessiones & validè absolvere, quod jus per sententiam injustam non acquisivit, licèt per illam nullum jus perdidit. Nam jus, quod antea habebat, scilicet ut approbaretur, de facto adhuc habet; sed aliud est habere jus ad approbationem, aliud autem habere ipsam approbationem. Porro approbationem requirit Trident. & non tantùm jus ad approbationem.

Dices; approbatio semel data, non potest sine causa validè revocari seu auferri ab approbato; ergo nec sine causa potest validè primò negari.

Resp. Neg. Conseq. do disparitatem: quia approbatio semel data transivit in rem judicatam, hoc est, Sacerdos acquisivit per eam jus, quo non potest sine suo demerito privari; at verò antequam approbatio semel data est, quàmvis Sacerdos ad eam accipiendam habeat jus, non tamen in ea, & ideo quàmvis injustè, tamen validè negatur.

Sicuti qui emit rem à me; ante traditionem habet jus ad rem emptam, & ideo injustè vendo eam tertio; si tamen eam vendo, & trado, valet secunda venditio; nec primus emptor potest rem repetere à secundo emptore; quia ante traditionem non habebat jus in re, sed tantùm jus ad rem: sin autem primo emptori etiam tradita fuerit res, jam non solum injustè venditur tertio; sed etiam invalidè, quia jam habebat jus in re; quã proinde non poterat privari pro libito vendentis; nequidem validè.

Et quid clarius, quàm beneficium v. g. collatum, non posse pro libito collatoris validè auferri; tametsi primò potuerit validè, immò, & aliquando licitè negari? Et idem est, de privilegio, quod transit in contractum aut quasi contractum. Igitur de prima parte Concluf. communiter ita sentiunt DD.

De secunda verò non modica est inter eos controversia, his affirmantibus, Regularem validè absolvere, illis negantibus. Porro affirmantes adducunt quoddam privilegium, concessum à Bonif. VIII. in Extravag. Super cathedram 2. de Sepult. ibi: Statuimus etiam & ordinamus auctoritate predictã, ut in singulis Civitatibus & Diocæsiibus in quibus loca fratrum ipsorum consistere dignoscantur, vel in civitatibus & Diocæsiibus, locis ipsis vicinis, in quibus loca huiusmodi non habentur, Magistri, Priores, Provinciales Prædicatorum, aut eorum Vicarii; & Generales & Provinciales

193. Episcopus non potest pro libito suo negare approbationem personæ dignæ, eam petenti. 191. Responsum Bonavæ. 192. Episcopus non potest pro libito suo negare approbationem personæ dignæ, eam petenti. 194. Probatur prima pars Concluf. ex Concluf. Trident.

193. Objectio. 196. Res tui vendita ante traditionem potest alteri validè vendi, semel tunc post traditionem. Beneficium semel rite collatum non potest pro libito collatoris auferri. 197. Probatur oppositum à Parisi Concluf. ex privilegio concessio à Bonif VIII. Extravag. 2. de Sepult.

Ministri & Custodes Minorum Ordinum prædicatorum, ad præsentiam Prælatorum eorundem locorum se conferant per se vel per fratres, quos ad hoc idoneos fore putaverint, humiliter petitori, ut fratres, qui ad hoc electi fuerint in eorum Civitatibus & Diocæsis, Confessiones subditorum suorum, confiteri sibi volentium, audire libere valeant, & huiusmodi confessionibus (prout secundum Deum expedire cognoverint) poenitentias imponere salutaris, atque eisdem Absolutionis beneficium impendere de licentia, gratia, & beneplacito eorundem. Ac deinde præfati Magistri, Priores, Provinciales & Ministri Ordinum prædicatorum eligere studeant personas sufficientes, idoneas, vitæ probatas, discretas, modestas atque peritas ad tam salubre ministerium & officium exequendum: quas sic ab ipsis electas representent, vel faciant præsentari Prælati, ut de eorum licentia, gratia & beneplacito in Civitatibus & Diocæsis eorundem huiusmodi persona sic electa Confessiones confiteri sibi volentium audiant, imponant poenitentias salutaris, & beneficium Absolutionis impendant, prout superius est expressum, extra Civitates & Diocæses, in quibus fuerint deputata, per quas eas volumus & non per Provincias deputari, Confessiones nullatenus audiri.

Ne autem oriretur quæstio de numero personarum, continuò atrox Pontifex: Numerus autem personarum assumendarum ad huiusmodi officium exercendum, esse debet prout universitas Cleri & populi, ac multitudo vel paucitas exigat eorundem.

Postea, providens Bonifacius fieri posse, ut Prælati requisiti negent licentiam audiendi Confessiones iuste vel iniuste, subiungit: Et si idem Prælati petitam licentiam Confessionum huiusmodi audiendarum concesserint, illam præfati Magistri, Ministri, & alii cum gratiarum recipiant actione, dictæque persone sic electæ commissum sibi officium exequantur. Quod si forte iam dicti Prælati quemquam ex dictis fratribus præsentatis eisdem, ad huiusmodi officium nolent habere, vel non ducerent admittendum: eo amoto vel subtraclo loco ipsius, similiter eisdem præsentandis Prælati, possit & debeat alius subrogari.

Si vero idem Prælati præfatis fratribus ad Confessiones (ut præmittitur) audiendas electis, huiusmodi exhibere licentiam recusarint, nos ex nunc ipsis, ut Confessiones sibi confiteri volentium libere licetque audire valeant, & eisdem poenitentias imponere salutaris, atque eisdem beneficium Absolutionis impartiri, gratias concedimus de plenitudine Apostolica potestatis.

198. Hoc privilegium confirmavit Clemens V. in Conc. Viennensi, & refertur Clement. Dudum 2. de Sepult. ablatâ quadam magis amplâ concessione Bened. XI. quæ habetur in Extravag. Inter cunctas. 1. de Privilegiis ibi: *Ve autem Diocæsanis honor debitus reservetur, præcipimus ut Provinciales, Priores Prædicatorum & Ministri Minorum Ordinum prælatorum per se vel alios, verbo vel scripto eis significant, se fratres ad huiusmodi Confessionum audiendarum & poenitentiarum iniungent-*

198. Confirmatio huius privilegii per Clementem V. Dudum de Sepult.

darum officium elegisse, & non nominando aut coram ipsis sibi eos, nec illorum numerum exprimendo, petant humiliter à Diocæsanis eisdem, quod idem electi Fratres de ipsorum beneplacito & licentia, dictum possint in eorum Civitatibus & Diocæsis, intra eis determinatos fines, officium exercere. Quod si denegent, vel intra triduum non concedant, ex tunc idem Fratres nihilominus auctoritate eadem huiusmodi officium exequantur.

Hanc amplam concessionem Clemens V. supra revocavit hisce verbis: Dudum à Bonifacio Papa VIII. prædecessore nostro infra scripta edita decretali, Benedictus Papa XI. prædecessor noster aliam illius revocatoriam promulgavit: quia quia (ut probavit effectus) ne dum pacis ab Auctore ipsius sperata fructum non attulit, quin immo discordat, pro qua sedanda processerat, fomentum non modicum ministravit: nos eam omnino cassantes, aliam à præfato Bonifacio editam sacro instante & approbante Concilio innovamus.

Sed nunquid hæc Clementina revocata est per Concil. Tridentinum? Negant illi, qui affirmant, Regularem in casu proposito posse validè absolvere. Quia, inquit, communiter Iurisperiti per privilegium simpliciter intelligunt illud, quod non est insertum iuri communi; jam autem Clementina illa est inserta iuri communi.

Et ideo Sixtus IV. Extravag. de Treuga & pace c. 2. vocat eam, *Ius commune*, ibi: *Per hoc tamen ipsi Fratres Mendicantes non censentur excommunicati, quod minus secundum iuris communis, & privilegiorum eisdem concessorum dispositionem, Confessiones audire, & poenitentias iniungere valeant.*

Et Concil. Viennense supra, vocat Extravagantem Bonifacii, *Decretalem*, ibi: *Dudum à Bonifacio VIII. prædecessore nostro infra scripta edita decretali.*

Bonifacius autem supra, appellat eam, *Statutum & ordinationem*, ibi: *Diligenti cum Fratribus nostris deliberatione præhabita super eo ad honorem Dei & exaltationem Catholice fidei, quietum statum partium prædicatorum, ac salutis animarum fidelium incrementum, de ipsorum Fratrum consilio auctoritate Apostolica statimus & ordinamus &c.* Quæ verba satis clarè designant, hoc non esse privilegium, sed legem communem, maximo consilio & consideratione ab Ecclesia Romana editam, cui proinde non est verisimile Concil. Trid. voluisse derogare per illa sola verba: *Privilegium & consuetudine quacunque etiam immemorabili, non obstantibus.*

Præterea in præmio Clementinarum Sammus Pontifex Joannes XXIII. præcipit, quod omnes Clementinæ, nullâ exceptâ, recipiantur, ibi: *Nunc igitur (opportunitate aptata) illas (Constitutiones Clement. V.) vobis sub Bulla nostra transmittimus: ad vestram per Apostolica scripta mandantes, quatenus eas promptè affertu suscipiatis, & studio alacri: eis, sic vobis manifestatis & cognitis, usuri de cetero in iudiciis & in*

scholis. Data Avinione 8. Calendas Novemb. Pontificatus nostri anno 2. Hoc autem solum dicitur de legibus Ecclesiasticis.

Quin immo ipsum Conc. Trident. appellat dictam Clement. Legem, prout distinguitur contra privilegium; nam less. 25. de Refor. cap. 13. Decernit Sancta Synodus, ut quibuscumque in locis iam ante annos 40. Quarta, qua funeralium dicitur, Cathedrali aut Parochiali Ecclesia solita esset persolvi, ac postea fuerit ex quocumque privilegio aliis Monasteriis, hospitalibus aut quibuscumque locis piis concessa, eadem post hac integro iure & eadem portione, qua antea solebat, Cathedrali seu Parochiali Ecclesie persolvatur: non obstantibus concessionibus, gratis, privilegii, etiam Magni nuncupatis, aut aliis quibuscumque. Iam autem Quarta non solvitur, nisi per dictam Clementinam: ergo supponit Concil. eam esse legem communem, nam omnia indulta, contra eam obtenta, vocat privilegia.

Et sane omnes Episcopi si interrogarentur, quo iure Parochis debeat Quarta, responderent citius iure communi. Si quas ab ipsis, ubi sit illud jus commune, non aliud possunt ostendere, quam dictam Clementinam. Si ergo Clement. Dudum, est jus commune respectu Quarta funeralium, quare non etiam respectu presentationis Confessorum Regularium; & eorum approbationem seu admissionem? Nulla apparet ratio disparitatis.

Sed ratio eadem est; quia dicta Clementina est sententia quadam diffinitiva, data ratione controversie orta inter Clericos & Religiosos, ut patet ex illis verbis: Ab olim siquidem inter Pralatos & Rectores seu Sacerdotes ac Clericos parochialium Ecclesiarum, per diversas mundi Provincias constitutos, ex una parte, & Predicatorum & Minorum Ordinum Fratres ex altera (paci amulatore Zizania procurante) gravis & periculosa discordia extitit suscitata, super predicationibus fidelium populis faciendis; eorum Confessionibus audiendis, penitentis imponendis eisdem; & tumulandis defunctorum corporibus, qui apud fratrum ipsorum Ecclesias sive loca noscuntur eligere sepulturam. Quis autem dixerit, sententiam diffinitivam esse privilegium, & non magis legem communem?

Verum hac est questio de nomine; de re constat; quod sit privilegium insertum iuri communi, quod Bartholus & alii gravissimi DD. citati a Rodrig. to. 1. q. Reg. q. 59. a. 2. docent, non revocari per legem de novo institutam, nisi specialiter de ipso mentionem faciat, etiam si apponat quicumque non obstantia generales. Tale quippe privilegium iam induit sibi aliud nobilissimum nomen, scilicet legis communis & generalis. Quam utique sententiam procul dubio multi doctissimi viri, qui Concilio interfuerunt; probe sciverunt, ac proinde si voluissent derogare illi Clementinae, magis expressè id fecissent.

Si dixeris; hac Clementina non concernit

universalem Ecclesiam, sed solum FF. Minores & Predicatores; ergo non est lex universalis. Respondent: multa talia esse Decreta in iure communi, quae concernunt particulares Ecclesias, & tamen ab Omnibus habentur pro legibus Ecclesiasticis, idque quia concernunt bonum commune Ecclesiae & salutem animarum, uti etiam concernit haec Constitutio, ut patet ex verbis Bonif. supra relatis.

Hanc sententiam docet Navar. in Man. cap. 27. n. 264. ibi: Episcopo sine justa causa nolente admittere (Regulares ad audiendas Confessiones) possunt presentati facere illa, perinde ac si fuissent admissi. Nec videtur obfistere Conc. Trident. tum quia huiusmodi presentatus & sine justa causa ab Episcopo reiectus, habetur pro approbato ab eo.

Sicut & Regularis, petens licentiam transiendi ad Regulam strictiorem, negata ea sine justa causa, habetur pro licentia donata, cap. Licet 18. de Regul. ibi: Talis ergo postquam a Praelato suo transiendi licentiam postulaverit, ex lege privata (quae publica legi praevaleat) absolutus, libere potest sanctioris vitae praescriptam adimplere: non obstante proterva indiscreti contradictione Praelati: quia privilegium meretur amittere, qui concessa sibi abutitur potestate.

Et sicut Abbas, qui petit tertio benedictionem ab Episcopo, habetur pro benedicto; si eam sibi neget. cap. 1. de Suppl. neglig. Praelat. Statuimus praeterea, ut si Episcopus tertio cum humilitate ac devotione (sicut convenit) requisitus, substitutos Abbates vestros benedicere forte renuerit, eisdem Abbatibus liceat proprios Monachos benedicere, & alia, quae ad officium huiusmodi pertinent exercere, donec ipsi Episcopi suam duritiam recogitent; & Abbates benedicere non recusent.

Tum (prosequitur Navar. n. 265.) quia Concil. Trident. non videtur voluisse derogare iuri communi & conciliari; neque Concil. Lateran. argumento dicti solemnisi Archidiaconi, quod requirit derogationem expressam Concilii ad hoc, ut illi censetur derogatum, de quo late Felinus in cap. Nonnulli de Rescriptis: Tum quia expedit iura concordare, & possumus haec iura commodè concordare. Haec tunc Navar.

Eandem sententiam, sed restrictam ad solos Predicatores & Minores docet Ioan. de la Cruz lib. 2. de statu Relig. cap. 6. dub. 1. ibi: Dixi; Praeter Predicatores & Minores; nam de istis disponitur in Clementina: Dudum de Sepult. quod electi a suis Praelatis, coram Ordinario se presentent, humiliter petentes, ut suo placito liceat suarum ovium audire Confessiones: & si Ordinarius ex causa rationabili aliquem expellit, non potest Confessiones audire; si tamen sine causa expellatur, non manet expulsus, sed a Papa tunc sibi conceditur ibi iurisdicatio: immo si non expectata presentatione dicta Ordinarius praemonens dicat, Non presentetur

objectio. & Solvitur.

203. Hanc sententiam docet Navar.

204. Praebatur sibi licentia. cap. 18. de Regul.

204. Aliud similit.

cap. 1. de Suppl. neglig. Praelat.

Alia probatio Navar.

205. Eandem sententiam docet Ioan. de la Cruz, sed restrictam.

Conc. Trident. appellat Clement. Dudum legem.

Reverentia privilegii concessi a Bonif. VIII. Extra. ad Privil.

199. An Clementina debeatur Parochis iure communi.

Dicta Clementina est sententia quadam diffinitiva.

Privilegium iuri communi insertum non revocatur per legem de novo institutam, nisi specialiter eius mentionem faciat.

202.

sententis aliquos Religiosos, quia non admittimus, secundum Card. ibi possunt, qui erant præsentandi, Confessiones audire absque alia præsentatione. Hæc ille.

206.
Alii Auctores pro illa sententia.
Rodríguez.
Villalobos.
Layman.
Henríquez.
Miranda.
Fagundez.
Diana.

Lezana.

Diana mutavit suam sententiam.

207.
Rationes quare mutaverit.

Clementis non agit de eo, de quo Trident. iuxta Dianam.

Alios plures & gravissimos Auctores ut Rodrig. Villalobos, Layman, Henríquez, Miranda, Fagundez &c. citat Diana p. 3. tract. 2. resol. 24. & clarè eam sequitur 4. p. tract. 4. Miscel. resol. 200. ibi: Ex his inferitur, quod licet secundum Aliquos approbatio Confessorum Regularium possit ab Episcopis ex iusta & rationabili causa restringi & limitari ad certum tempus, locum atque personas, si tamen id fiat sine iusta causa, probabilissimum est, talem restrictionem non valere. Ita Lezana in Sum. qq. Regul. c. 19. n. 8. Miranda in Man. to. 1. q. 45. a. 10. Henr. l. 3. de Pœnit. c. 8. n. 5. & 9. Hæc ille.

Si autem limitatio sine causa non valeat, sequitur manifestè, nec valere absolutam rejectionem sine causa: quæ enim ratio disparitatis? Nihilominus idem Auctor p. 8. tract. 1. resol. 85. mutavit sententiam suam, & valdè sollicitus pro Regularibus: Caveant, inquit, Regulares à supradicta Navarri & Aliorum sententia, alioquin in eorum damnum, & Religionis tristes tragœdias suscitabunt. Sed prius debuisset monere Episcopos, ut caveant ab injusta rejectione Regularium, quæ posset esse occasio tristem tragœdiarum.

Et verò, quas putamus Dianam habuisse rationes, ut recederet à priori sententia, quam vocaverat probabilissimam? In praxi, inquit, ita servatur. Patet expressè ex verbis Concilii. Sanè ideo dictum est: *Nullum etiam Regularem.* Et expressè: *Privilegium non obstantibus.* Quare revocata sunt illa privilegia, quàmvis ex dispositione juris, & in corpore juris inserta: quia id planè sonat nova lex, & dispositio Concilii Trident. Immo in eadem Clement. *Dudum*, ea juris dispositio restringebatur ad illos ministros, qui erant necessarii pro multitudine populi: cujus necessitatis iudicium spectabat quoque ad Episcopum. Hæc ille.

Ac post pauca: Dico, quòd, ut vi Constitutionis Concilii Tridentini, Religiosus non possit excipere Confessiones læculationum, Episcopo etiam injustè negante approbationem, non sit opus derogare Clement. citatæ: pro quo notandum in prædicta Clement. Superiores Prædicatorum & Minorum non debere præsentare suos, ut solum per Episcopum judicentur idonei ad Confessiones excipiendas, sed ut Episcopus concedat eis facultatem illas excipiendi, atque adeò ut illis det jurisdictionem, quo injustè negante, eam concedit Pontifex.

Hæc clarè patet ex textu: unde ea Clement. non agit de eo, de quo Trident. cap. citato, & utrumque jus optimè potest simul consistere, ut videlicet si præsentatis juxta

modum in Clement. præscriptum, Episcopus nolit jurisdictionem concedere, eo ipso concedat Pontifex, cujus tamen jurisdictionis alterutro modo obtinendæ non sunt capaces post Trident. nisi præcedat Episcopi approbatio. Hucusque Diana.

Rursus, aliquibus interjectis, sic ait: Et tandem non deseram hic adnotare cum Card. de Lugo de Sacram. Pœnit. disp. 21. sect. 3. n. 55. sententiam contrariam Navarri & Aliorum supra relatam, etiamsi probabilis esset, ad praxim tamen parùm aut nihil posse conducere: quia facultas illa Prælati Regularibus concessa, exponendi ad Confessiones eos, quos præsentatos Episcopus nollet acceptare, concessa quidem fuit cum multis limitationibus, quæ habentur in dicta Clement. *Dudum* de sepult. præsertim, quòd renuente Episcopo, aliquem ex sibi præsentatis admittere, Prælati Regularis alium illius loco debeat subrogare. Atque quòd non plures præsententur Episcopo, quàm sint necessarii: sed numerus, inquit, personarum assumendarum ad huiusmodi officium exercendum, esse debet, prout universitas Cleri & populi, ac multitudo vel paucitas exigat eorumdem.

Quæ limitatio licet solum procedat quoad privilegium ibi concessum, & non de facto, quia de facto Religiosus idoneus jus habet, ut approbetur, licet non sit necessarius, ut supra vidimus; qui tamen volunt uti privilegio illius Clement. deberent illo uti cum illa limitatione ibi posita: potest autem Episcopus semper, aut ferè semper dicere, se nolle approbare illos Regulares, quia pro numero penitentium illius loci non sunt necessarii plures pro tunc: cujus contrarium in praxi probare difficillimum erit, atque adeò in praxi non video, quomodo possit utilis esse illa sententia, cujus assertio aliunde non deservit, nisi ad irritandos & exacerbandos Episcoporum animos contra personas Regulares. Hæc tamen præfatus Auctor pro nollit Conclusionem. Sed nunquid efficaciter?

Nota, Clement. *Dudum* tantum loqui de FF. Prædic. & Min. & quàmvis alii Regulares communicent cum ipsis in suis privilegiis & omnibus gratis, eisdem in jure concessis & in corpore juris insertis, haud equidem illa communicatio est inserta in corpore juris; adeòque est merum privilegium, & per consequens revocatum à Trident. per illa verba: *Privilegium & consuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obstantibus.* Hoc prænotato.

Respondent Adversarii ad primum; sibi non constare de contraria praxi: immo constare sibi à paucis temporibus ab aliquo Regulari, qui prætendebat se injustè rejectum, sententiam Navarri fuisse practicam. Deinde, ut constaret Dianæ suam opinionem praticari, admittere deberet, Episcopos injustè rejectos Regulares ab audiendis Confessionibus, quod Episcopi

Episcopi non facile admitterent; neque præsumendum est, nisi clarè constet; quia nemo præsumitur malus, nisi probetur.

Quantum ad verba Concil. Respondent, dictum esse: Nullum, etiam Regularium, ad confirmandam Constitutionem Leo. X. in Concil. Later. quæ expressis verbis concedit Episcopis examen Regularium ibi: Possunt, illi per eosdem Episcopos & Prælatos super sufficienti literatura & aliqua saltem huiusmodi Sacramenti penitentia examari. Et Clem. Dudum, quæ concedit Episcopis auctoritatem negandi licentiam præsentatis, iustè id causâ suadente, non tantum uni, sed etiam omnibus, ut statim patebit: adeoque concedit implicitè potestatem examinandi, cum sine examine regulariter nequeat Episcopus iustè quempiam rejicere.

Fieri quidem absolute potest, ut aliunde habeat noticiam imperitiæ alicujus præsentati, quem tunc etiam sine examine posset rejicere; tamen per se loquendo prærequiritur examen, ut tantò securius Episcopus eum rejiciat: ergo qui dat potestatem rejiciendi ex justa causa, etiam exinde videtur dare potestatem ad illud medium, quod per se requiritur ad explorandam justam causam.

Quod autem Episcopus non solum unum, sed omnes præsentatos, ex justa causa possit rejicere, docet Glossa in Clement. Dudum, verb. Quemquam, ubi sic ait: Videtur quod omnes refulari non possunt: dic contra, secundum Io. Mo. cum hoc verbum intris, aequaliter universali: & extendatur in edictis Prætorum ff. vi bo. rap. Prætor §. Homines. ff. de Constit. pecun. l. i. §. i. de negl. gest. l. 1. §. 1. & 3. alias secundum eum seripisset fraus Constitutioni, quæ multa requirit in talibus Fratibus sup. ver. Ac deinde.

Eodem modo loquitur Glossa in Extravag. Super Cathedram, eodem verbo: Et sic, inquit, non possunt plures refulari. Dic contra, quia hoc verbum, Quemquam, est intris, quod aequaliter universali &c. ut supra.

Ergo secundum illas Glossas, etiam omnes præsentati possent rejici, & rejecti ex justa causa, nullam haberent jurisdictionem absolvendi, sed alii subrogari possent non tantum semel, sed pluries, ut docet Glossa in Extravag. præallegata verb. Subrogari, dicens: Sed nunquid hæc subrogatio fieri poterit pluries? Videtur quod non, quia semel sufficit, arg. ff. de arb. Si duo §. Semel. & ff. de aqua plu. arden. In diem Sol. dicta in a loquuntur, ubi res effectum habuit, sed hic non habuit, & ideo est iterandum. Sed quoties? Dic trimum requisitionem ad minus necessariam. Et similis questio not. ext. de offic. deleg. Cum causa. Et distingue circa hoc: Aut recusat subrogatus à Prælo ex causa, utpote quia non habet qualitates expressas sup. eo vers. Ac deinde. & tunc Fratres sibi imputent, qui malum elegerunt: mala enim electio est in culpa Aut si de causa: & tunc succedit Papalis licentia seu gratia.

Eodem modo loquitur Glossa in Clement. Dudum, verb. Subrogari: Si non recipitur, sed ex iusta causa, quia non est qualis supra describitur, sibi imputent, qui malum elegerunt, si sine causa succedit Papa licentia, ut statim sequitur secundum Ioan. Monac.

Et reverà, si subrogatum, ex justa causa possit rejicere, quidni etiam primò electum? Et si unum subrogatum; & unum electum possit ex justa causa rejicere, quidni secundum & tertium? Quidni omnes electos? Et si Pontifex subrogato, sine causa rejecto, confert jurisdictionem & licentiam absolvendi, quidni eandem conferat electo. injustè rejecto? Quidni omnibus electis, si absque causa non admittantur? Planè eadem est omnium ratio; & absurdum foret, Pontificem potius subrogato conferre jurisdictionem, quam electo, & potius uni, quam omnibus, si omnes injustè rejiciantur.

Rogat quispiam, cur ergo Pontifex requirat illam subrogationem? Respondent: quia supponit facile fieri posse, ut inter multos unus aliquis inidoneus præsentetur; difficulter autem, immo moraliter fieri non posse, ut omnes vel maxima pars sit inidonea; similiter rari contingere, ut Superiores pro inidoneo subrogent alium inidoneum.

Sanè non de unico subrogato loqui Pontificem, manifestum est ex ipsis verbis Clement. Si, inquit, eidem Prælati (subrogatione factâ) præfatis Fratibus ad Confessiones, ut præmittitur, audienda electis, huiusmodi exhibere licentiam recusant (sine causa) nos ex nunc ipsis &c. Ergo non solum subrogato, sed omnibus injustè rejectis.

Sed quid si Episcopus non recuset expressè, sed non det vel negligat? Respondet Glossa in Clement. verb. Recusant: Videtur quod locum haberet hoc privilegium post trimum monitionem vel requisitionem per Decret. 1. de Suppl. neglig. Prælat. Vide supra. Ergo falsum apparet, quod supra Diana refert ex Lugone, sententiam Navarri, quamvis probabilis esset, ad praxim tamen parum, aut nihil conducere posse, propter scilicet illam subrogationem, quæ, ut ostensum est, haud necessaria est, quando absolute constaret aliquem injustè fore rejectum, sed tunc tantum, quando iustè rejicitur.

Ad illud, quod addit Card. Lugo, posse Episcopum semper aut ferè semper dicere, se nolle approbare illos Regulares, quia pro numero poenitentium illius loci non sunt necessarii. Respondetur: illud iudicium non esse penes solum Episcopum, sed etiam penes Prælatum Regularem, vel tertium Iudicem. Neque enim uspiam in iure conceditur solum Episcopo illud iudicium, ut patet ex verbis Clement. & Extravag. supra allegatis.

Hinc Glossa in Clement. verb. Exigit. Si, inquit, contendit Episcopus cum Fratibus, dicens,

210. Quæstio dicitur non sit à Conc. Trid. Nullam autem in Regularium

211. Episcopus potest ex iusta causa, quæcunque præsentatos, non solum unum, sed omnes

212. Subrogatio de qua loquitur Clement. non potest fieri pluries

213. Eadem est ratio primò electi & subrogati.

Cur Pontifex requirat illam subrogationem.

214. Pontifex non loquitur de unico subrogato.

Quid si Episcopus non recuset expressè, sed non det vel negligat.

Ad quem spectet dicere de sufficienti numero Confessionum.

208. Sententia Navarri ad praxim potest conducere jura extra de m. an. etiam.

209. Episcopus potest ex iusta causa, quæcunque præsentatos, non solum unum, sed omnes

minorem numerum sufficere: recipiat Episcopus numerum, de quo videtur, de reliquis recurat ad arbitrium boni viri, id est, Iudicis, ff. de verb. oblig. Continuus §. Cùm ita secundum Ioan. Monac. qui dixit, quod cante fortè faceret Episcopus, si in principio, cum concedit licentiam, taxaret numerum: liceret enim à principio quandoque, quod non liceret ex postfacto ff. de Pact. In traditionibus. Simili modo loquitur Glossa in Extravag. eodem verbo.

Ergo Episcopus non potest semper, aut ferè semper rationabiliter dicere, se nolite approbare illos Regulares, quia pro numero pœnitentium illius loci non sunt necessarii. Si dicat irrationabiliter, sicut semper potest dicere, jam injustè rejicit, & idèd hoc ipso Pontifex eos approbat, & concedit jurisdictionem similem illi, quæ à jure conceditur Parochis.

216. Sic enim ait Pontifex: Per huiusmodi autem concessionem nequaquam intendimus personis seu Fratribus ipsis, ad id taliter deputatis, potestatem in hoc impendere ampliotem, quam in eo Curatis vel Parochialibus Sacerdotibus est à jure concessa: nisi forsitan eis Ecclesiarum Prelati ubertorem in hac parte gratiam specialiter ducentur faciendam.

Ubi Glossa verb. Concessa: Hoc, inquit, intendit, quod in casibus Episcopis reservatis non possunt absolvere. Et infra: Sit ergo sensus, quod non absolvat Frater, quem non absolvit Curatus. Per consequens, quod absolvat Frater, quem absolvit Curatus.

Sicut ergo, si Papa concederet mihi beneficium parochiale sub hac conditione: Si Episcopus invenerit per examen, me esse sufficientem & idoneum, statim ac inventus fuero idoneus ab Episcopo, collatum est mihi beneficium, non ab Episcopo, sed à Papa, & possum absolvere meos subditos, estò Episcopus injustè nolit me approbare; quidni similiter Regulares, qui sunt Parochi delegati à Summo Pontifice, quidni, inquam, possint absolvere hoc ipso quod inveniuntur idonei, estò Episcopus injustè neget approbationem?

217. Quod autem sint Parochi delegati à Summo Pontifice, patet ex Clement. ibi: Sic eos (FF. Prædic. & Minor.) in prædicationis officio & propositionibus Verbi Dei, ac in omnibus aliis su prædicationis tamquam cooperatores eorum idoneos & laborum suorum participes, promptè benignitate recipiant, ac affectuosè admittere non omittant, ut proinde illis eterna beatitudinis premium augetur, & animarum salutis incrementa felicia procurentur. Alloquitur Pontifex universos Ecclesiarum Prelatos cujuscumque eminentiæ, statûs, vel dignitatis existant, ac Sacerdotes parochiales & Curatos sive Rectores.

Cæterùm præsentationem, de qua in Clement. non fuisse necessariam ad accipiendam ab Episcopo jurisdictionem, colligi videtur ex verbis suprâ relatis: Nisi forsitan eis Ecclesiarum Prelati &c. Ergo non loquitur de solis Fratribus, à Prelatis Ecclesiarum injustè rejectis;

Præsentatio, de qua in Clement. non est necessaria ad accipiendam jurisdictionem

quomodo enim eis specialem gratiam ducentur ab Episcopo faciendam, qui nequidem communem gratiam volunt facere? Ergo loquitur Pontifex de omnibus etiam gratis à Prelatis admittis, illisque ipse concedit potestatem jurisdictionis, quæ à jure concessa est Parochis.

Quàmvis ergo tunc temporis nondum esset generaliter necessaria approbatio Episcopis, etiam pro illis, qui immediatè habebant potestatem à Pontifice, v. g. qui eligebantur per Bullam Iubilai aut Cruciatæ; equidem necessariam fuisse pro Regularibus, ad accipiendam generalem jurisdictionem immediatè à Pontifice vi illius Clement. patet ex ejus verbis.

Hæc quippe ratione voluit Concilium sopire discordias, quæ erant inter Episcopos ex una, & FF. Prædic. & Min. ex altera partibus, his scilicet dando immediatè jurisdictionem, sic tamen ut necessariò deberent se præsentare Episcopis, & ab ipsis approbari; interim cum hac limitatione, ut si injustè rejicerentur, eo ipso censerentur approbati, & possent uti jurisdictione, sibi à Pontifice concessa.

Profectò vel ex hac ipsa controversia seu discordia inter Episcopos & Fratres prædicatos, liquidò probatur, ante Clement. prædicatos Fratres habuisse jurisdictionem absolventi immediatè à Pontifice: si enim eam debebant accipere ab Episcopo, non poterat esse ulla quæstio inter ipsos, cum Episcopus non teneretur ipsis dare jurisdictionem magis, quàm aliis Sacerdotibus.

Confirmatur ex Privilegio Nicol. IV. quo Concessit Fratibus Minoribus Observantia auctoritatem audiendi in Confessionibus omnes quatuorcumque Diocesum, & in illis extraneos & forenses absolventi, etiam à casibus, quos Diocesani licetorum, in quibus Fratres ad hoc deputati fuerint, duxerint committeudos. Ita habetur in Monum. Ord. in 1. impress. fol. 30. & in 2. fol. 114. conc. 240. & in Supplem. fol. 59. conc. 159. Porro Nicolaus præcessit Clement. V. annis 12. aut 13. Ergo ante Clementinam FF. Min. habebant jurisdictionem absolventi immediatè à Pontifice.

Idem colligitur ex Extravag. Inter cunctas ibi: Electi igitur ab ipsis Fratibus ad audiendas Confessiones & poenitentias iniungendas, liberè auctoritate Apostolicâ absque licentia Diocesanonum, & aliorum Prelatorum inferiorum exemptorum & non exemptorum, quibus subsunt, qui ad confitendum accedunt, audiant eos, peccata sua confiteri volentes &c. absolvant ipsi, poenitentias salutaris iniungant.

Et infra: Ut autem Diocesanis honor debitus reservetur, præcipimus, ut Provinciales, Priores Prædicatorum, & Ministri Minorum Ord. præfatorum, per se vel alios verbo vel scripto eis significant, se Fratres ad huiusmodi Confessionum audiendarum & poenitentiarum iniungendarum, officium elegerint, & non nominando, aut coram ipsis sistendo eos,

nec illorum numerum exprimendo, petant humiliter à Diocesani esidem, quod idem electi Fratres de ipsorum beneficio & licentia dicitur possint in eorum civitatibus & Diocesis mira eis determinatos fines officium exercere. Quod si denegent, vel intrà triduum non concedant, ex tunc idem Fratres nihilominus auctoritate eadem huiusmodi officium exequantur. Datam verò licentiam per Diocesanos mortem nolumus terminari. Per hoc autem non intendimus quod sepelicti Fratres, qui ad hoc eligentur officium exercendum, plus habeant in audiendis Confessionibus & poenitentis iniungendis, quam Parochiales Sacerdotes noscuntur habere. Sicq; de casibus Episcopis & Superioribus, quos inferius annotamus, ac sedi Apostolicae reservatis, se nullatenus intronittant. Hucusque Benedictus XI. praedecessor Clement. V.

Ergo tunc temporis per illam licentiam seu approbationem Episcopi, non fuit data iurisdic-tio, sed erat dumtaxat aliqua ceremonia seu signum debiti honoris & respectus. Quidni idem dicamus de licentia seu approbatione, quae requiritur in Clement. Dudum? Quamvis enim revocet hanc Extravag. addendo aliquas particulas, restringentes potestatem seu iurisdictionem datam per eam, equidem nullam continet particulam, quae cogat per licentiam intelligere iurisdictionem.

Et sane si Pontifex Clemens V. voluerit supplere iurisdictionem injustè negatam, quo fundamento dixerit aliquis, noluisse supplere approbationem injustè negatam? Non est credibile Concil. Generale voluisse favere injustitiae Episcoporum. Ita respondent Adversarii ad argumenta Dianae.

Sed non propterea recedendum à Conclusionem, quae affirmat Regulares in casu proposito invalidè absolvere, eo quod Alex. VII. die 24. Septemb. an. 1666. damnaverit ac prohibuerit ad minus tanquam scandalosam hanc propositionem: Satisfacit precepto annuae Confessionis, qui constituitur Regulari, Episcopo praesentato, sed ab eo iniuste reprobat. Satisfaceret autem, si Regularis tali casu validè absolveret, ut patet ex alibi dictis.

Neque solus Diana docet nostram Conclusionem, sed etiam Suarius, Regius, Lugo, & Alii, quos Diana sup. part. 8. Resol. 85. citat, esseque communior sententia Doctorum.

Et quidem Suarez Disp. 28. Sect. 5. n. 12. & seqq. sic ait: Advertendum est, duo fuisse à Pontif. requisita: Primum, petitio licentiae ad eligendos Confessores: Secundum, praesentatio eorum, quae in rigore significat personalem praesentiam; Ex quibus Sylvester verb. Confessor 2. q. 1. dicit, primum non fuisse necessarium simpliciter; sed ex quadam urbanitate: secundum verò fuisse ita necessarium, ut sine illo non possent isti Religiosi gaudere privilegiis Pontificiis. Navarrus autem c. 27. n. 294. (aliàs n. 264.) dixit utrumque esse necessarium, quia Pontifex eodem tempore utrumque postulat.

Unde Armilla verb. Absolutio n. 24. dicit, si Religiosi non servant hanc solemnitatem, sed simpliciter petant ab Episcopo licentiam audiendi Confessiones, posse quidem ab ipso Episcopo recipere iurisdictionem, non tamen per privilegia Pontificia, nisi tacite vel expressè intelligatur Episcopum cedere iure suo, & esse contentum. Haecenus de iure usque ad Trident. Ita Suarez.

Si autem à me quaeritur, an adhuc obliget illa forma praesentationis. Respondeo; petitionem licentiae ad eligendos Confessores consuetudine esse abrogatam; cum Superiores non soleant amplius petere licentiam eligendi, sed tantummodo iam electos praesentare Episcopo (aliquando etiam solum per litteras, ut scio abhinc paucis annis aliquos praesentatos fuisse Episcopo Gandenli, & ab eo approbatos) ab eo examinandos & approbandos.

Immo Suarez supra n. 13. existimat quacumque ratione Episcopi contenti sint, & Religiosos approbent, illis satis esse, ut privilegiis suis utantur; nam, inquit, si in restrictione supra dicta (id est, necessitate approbationis) Concilium addidit aliquid priori iuri (scilicet non sufficere approbationem injustè negatam) cur non in ampliacione? Praesertim cum Concilium ipsum hoc expressè relinquat voluntati Episcoporum, & verisimile non sit, nunc plus requiri in Sacerdotibus Regularibus, quam à saecularibus postuletur. Haec ille.

Responderi posset: quamvis nunc nihil plus requiratur in Sacerdotibus Regularibus, quam saecularibus ad accipiendam iurisdictionem ab Episcopo, vel à Pontifice per Bullam Tübici vel Cruciatæ; equidem plus videtur requiri, scilicet praesentatio sui Superioris, ad accipiendam iurisdictionem universalem, immediatè à Pontifice, iuxta alibi dicta.

Cæterum, ut ad principalem controversiam veniamus, Suarius supra n. 13. sic ait: Sed hæc sententia (Navarri) nec vera, nec practicè probabilis mihi videtur. Primum; quia illa exceptio repugnat expressè illis verbis Concilii: Nullus Sacerdos saecularis vel Regularis. Ubi primum eos in hoc æquiparat. Deinde rogo, an Concilium aliquid novum statuat circa Regulares, nec ne: si nihil, cur eos nominat? Et si aliquid, ergo & aliquid addit iis, quæ antea statuta erant; & id quod denuò statuit, vult ad Regulares extendi: statuit autem, ut requiratur approbatio obtenta; ergo vult hanc etiam Regularibus esse necessariam, & hoc addit antiquiori iuri. Ita Suarez.

Respondent Adversarii: præterquam quòd illa verba: Nullus Sacerdos saecularis vel Regularis non sint genuina, sed hæc: Nullum (Sacerdotem) etiam Regularem; sufficit ad veritatem eorum, quòd Regularis non possit audire Confessiones, ex iusta causa ab Episcopo rejectus vel reprobat, sicut ante Trident.

T 2 potè

Armilla

224. An adhuc ille obligent.

Sententia Suarii.

225. Ratio quare Suarez existimet sententiam Navarri nec veram, nec practicè probabilem esse.

226. Respondit Adversarius.

221. Tempore Bened. XI. approbatio tantum erat signum de sui honoris

222. Probat Concilio ex Decreto Alex. VII.

223. Requisita ad hoc, ut Regulares accipiant iurisdictionem à Pontifice. Suarez disp. 28.

Nota.

poterat audire, quando ad accipiendam jurisdictionem, v. g. à Parocho, nulla approbatio nec seculari Sacerdoti, nec Regulari erat necessaria.

Equiparatio ergo non debet esse universalis seu in omnibus, quando ex alia lege universalis disparatio oritur, ut contendimus hinc oriri. Ex quo patet Concilium aliquid novi hinc statuere circa Regulares. Et dato, quod nihil novi statueret circa Regulares, idcirco eos nominat, ne videatur velle derogare Clement. Dudum, & dare licentiam Regularibus audiendi Confessiones absque ulla approbatione Episcopi, etiam petita.

Rodriguez putat Trid. confirmare Clement.

Vnde putat Rodrig. tom. 1. qq. Regul. q. 59. a. 3. Concil. Trident. hic approbare seu confirmare Clement. Non enim, inquit ille, video Clementinam quoad hoc aliud determinare, quam Concil. Solum enim addit, quod Episcopo nolente pertinaciter sine causa Fratres Minores & Prædicatores approbare, habeantur pro presentatis. Hæc ille. Per consequens pro approbatis. Adedque secundum illum Auctorem Concil. Trident. nihil addit Clementinæ, sed econtrà Clementina aliquid addit Trident. Ita Adversarii.

227. Prima obiectio.

Sed contrà; Tridentinum est lex Pontificia posterior; ergo addit aliquid priori legi, & corrigit illam, etiam si in jure contineatur, & nulla fiat expressa illius mentio, quando verba posterioris legis hoc requirunt; argum. cap. 1. de Constit. in 6. ibi: Licet Romanus Pontifex (qui iura omnia in scrinio pectoris sui censetur habere) Constitutionem condendo posteriorem, priorem, quamvis de ipsa mentionem non faciat, revocare noscatur &c.

Secunda,

Nec dici potest, inquit Suarius suprâ n. 14. Concilium in illis verbis intelligendum esse de Regularibus, non habentibus privilegia: tum quia ferè nulli sunt hujusmodi, & ita dispositio Concilii fuisset nullius momenti: tum etiam, quia statim addit: Non obstantibus quibuscumque privilegiis &c. Hæc ille.

228. Responsio ad secundam.

Respondent Adversarii: hæc verba: Non obstantibus quibuscumque privilegiis, non inveniuntur in Concilio. Quæ ergo? Privilegiis & consuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obstantibus. Ergo non obstantibus quibuscumque privilegiis, Negatur Conseq. quia potuit Concil. velle excludere quacumque consuetudinem, etiam immemorabilem, sicuti à parte rei voluit, estd noluisse excludere quacumque privilegia; quia non illa, quæ inseruntur in corpore juris, quæ propriè non vocantur privilegia, sed potius leges communes.

Dispositio Conc. Trid. secundum Rodriguez. spectat omnes Regu.

Vnde tamen dixisset: Quibuscumque privilegiis, equidem non revocasset Clementinam. Nec propterea dispositio Concilii nullius est momenti; quia secundum Rodrig. comprehendit omnes Regulares, præter FF. Min. &

Prædic. quos solos concernit Clement. Dudum, & ideo per illam derogatur Concil. Trid. juxta Reg. 34. de Reg. juris in 6. Generi per speciem derogatur. Cui consonat lex 80. ff. eodem: In toto iure generi per speciem derogatur, & illud potissimum habetur, quod ad speciem directum est.

Genus hoc loco, ut & passim apud I. C. non accipitur pro genere logico seu dialectico, sed pro eo, quod plura singularia nomine suo complectitur, sive sit species logica, veluti homo, equus & similia; sive aliud æquè latè patens, ut sunt vestis, triticum, pecunia numerata, & similia, mandatam. Species verò dicitur, quod sub hoc genere tamquam individuum sive singulare continetur. Itaque de his dicitur: Generi per speciem derogatur.

Ex quo fit, ut si uni penus legata sit, alteri vinum; quod ex penu legata vinum eximatur, cum alioqui vinum sub penu tamquam sub genere suo contineatur, leg. 2. ff. de tritico, vino, &c. Cum alii penum, alii vinum legatum esset: excepto vino, omne penam ad aliam legata rium pertinebit.

Item, si uni vestimenta; alteri vestis muliebri separatiim sint legata; quod detractis muliebribus ab eo, cui specialiter ea legata sunt, reliquum alteri cedat; leg. 1. ff. de auro, argen. &c. Si alii vestimenta; alii vestis muliebri separatiim legata sit: detractis muliebribus, & ei assignatis, cui specialiter legata sunt, reliquum alteri debetur.

Adde exempla ex jure Canonico cap. 1. de Rescriptis, ubi Privilegio generali, secundum jus commune obtento, obstat rescriptum speciale, etiam de eo mentionem non faciens. Quia (ut dicitur in fine illius cap.) speciale mandatum derogat generali.

Et cap. Pastoralis 14. eodem, speciales litteræ derogant litteris generalibus super non specificatis in eis, quamquam de illis nullam faciant mentionem, ibi: Nos igitur ad hæc doctaliter respondemus, quod (cum generali per speciale procul dubio derogetur) irritatio per generales litteras attributa, per speciales (quantum ad eas, quæ specialiter exprimuntur) penitus evanescit, licet de prioribus non faciant mentionem.

Idem dicitur cap. Dudum. 14. de Præbend. in 6. ibi: Præsertim quod secundum canonicas & legitimas sanctiones per speciem generi derogatur, quamquam de genere in derogante specie mentio nulla fiat. Et cap. Quamvis tibi 38. eodem ibi: Nam prima generali gratia tibi facta, derogat posteriori specialis, licet de illa non fecerit mentionem.

Nec obstat, quod in casu nostro lex generalis, scilicet Constitutio Trident. quæ loquitur de omnibus Regularibus, sit posterior lege speciali, id est, Clement Dudum, quæ loquitur solum de FF. Minor. & Prædic. quia, ut notat Cautius in Reg. 34. Juris sup. allegatam, non interest species præcedat, an subsequatur genus,

genus, ut patet ex cap. Abbate 40. de Re-
scriptis. Abbatem, qui mandatum apostolicum iam
recepit, ut s. Clerico in aliqua Ecclesiarum sui mo-
nasterii provideret, & per literas generales ad Dico-
cesanum Episcopum obtentas, ut in Diocesi sua (ubi
pro alio scriptum non esset) faceret provideri, cogi-
uris ratio non permittit, nec super conferendis Ec-
clesiis aut beneficiis gravari, etiamsi facultatem ha-
beat Diocesanus per eadem literas providendi.
Ubi Glossa verb. Per literas generales. Hic,
inquit, habes, quod generale mandatum secundo
impetratum, non derogat speciali primo impetrato.
Vide alia jura apud Canisium supra.

Licet enim alias specialia generalibus inesse
dicantur; argum. leg. 147. ff. de divers. Reg.
juris, Semper specialia generalibus insunt; id ta-
men non tam ex dispositione loquentis, quam
vi verborum fit, quæ generaliter prolata, ge-
neraliter accipi solent; argum. leg. 1. ff. de le-
gatis præst. §. Generaliter. & leg. 14. C. de
Usufructu. At secus est, ubi expressè species
à genere eximitur, quo casu generi quoad spe-
ciem derogatur, & res in speciem dirigitur. Ita
Canis. supra.

Si dixeris, hæc omnia solum probant, per spe-
ciem derogari generi, quando species est jus
aliquod particulare, quod potuit ignorare,
qui posteriorem condidit Constitutionem gene-
ralem; juxta illud quod habetur cap. 21. de
Constit. in 6. ubi: Quia tamen locorum specialium
& personarum singularium consuetudines & statuta
(cum sint facti & in factis consistant) potest proba-
biliter ignorare: ipsi, dum tamen sint rationabilia,
per Constitutionem à se noviter editam (nisi expressè
caveatur in ipsa) non intelligitur in aliquo derogare.
Iam autem Clement. Dudum temporè Trident.
erat jus commune seu insertum in corpore ju-
ris; adeoque Pontifex non poterat eam proba-
biliter ignorare, & ideo per Constitutionem
à se noviter editam intelligitur ei voluisse de-
rogare, etsi expressam de ea mentionem non
fecerit; juxta priorem partem istius juris supra
allegatam.

Respondet Rodrig. sup. a. 2. priorem par-
tem istius juris nullo modo generaliter esse in-
telligendam, ita quod edente Principe aliquam
legem negativam, deroget omnes affirmativas
in eadem materia; magna enim in hoc absurda
sequerentur. Primum enim hoc est contra men-
tem omnium Doctorum, quærentium, utrum
lex posterior deroget privilegiis inserta in cor-
pore juris, nullà de his privilegiis factà men-
tione. Præsupponunt enim, quod dicta lex
posterior absolute promulgata non ea derogat.
Certè si dicta Decretalis vellet dicere, quod
lex nova à Principe promulgata, derogat quid-
quid in ea materia à Principe est decretum, ne-
scio ad quid supradicta quæstio à DD. excitat-
ur. Hæc ille.

Sed contra; ideo excitatur illa quæstio, quia
dubium est, quomodo illa Decretalis sit intel-

ligenda, an generaliter, uti Aliqui volunt; quam at-
tendit Auctor. an verò specialiter, salvis illis privilegiis; alio-
quin si illa generalis exceptio est tam absurda,
ut ille Auctor præten dit, ad quid supra dicta
quæstio à DD. excitatur?

Secundum absurdum, inquit Rodriguez;
est: nam si sic intelligeretur prædicta Decreta-
lis, vana certè erit regula juris dicens: Generi
per speciem detrahitur.

Sed contra; adhuc non erit vana; quia in-
telligetur de illa specie, quæ non continetur in
corpore juris, & quam proinde Principes pro-
babiliter potuit ignorare. Hæc ergo responsio
non satisfacit.

Hinc, aliam excogitavit idem Auctor, di-
cens cum Glossa in illud cap. priorem ejus par-
tem intelligendam esse de legibus directè con-
trariis.

Nota, inquit Gloss. in exposit. casus, prin-
cipalem effectum, ad quem emanavi præsens cap.
quod lex nova & posterior Principis tollit præceden-
tem legem de directo contrariam, licet in nova Con-
stitutione non fiat mentio, quod Princeps intendat
revocare quascumque Constitutiones contrarias: quod
non est verisimile, quod Princeps voluerit legem istam
novam esse frustratoriam: & esset frustratoria, nisi
revocaret primam contrariam. Sed in statuto parti-
cularibus est alia ratio: quia si hæc lex nova non ser-
vatur in loco, ubi servatur statutum particulare;
servabitur tamen in aliis locis, & sic non erit fru-
stratoria. Et infra verb. Licet Romanus, sic ait:
Nova Constitutio Principis tollit primam contrariam,
quævis id non exprimat.

Si autem aliquis interroget, quæ sit Consti-
tutio contraria? Respondetur ex Glossa, quæ
nisi revocaret primam, esset frustratoria.
Non igitur secundum jus dicuntur duæ leges
contrariæ eo solo, quod una sit affirmativa,
& alia negativà circa eandem materiam; sed
quando sunt incompatibiles, v. g. duæ leges
generales: Omnes Compares possunt contrahere
Matrimonium: Nulli Compares possunt contrahere
Matrimonium. Nisi enim hæc lex posterior re-
vocaret priorem, planè esset frustratoria.

De his ergo & similibus legibus omnino in-
compatilibus loquitur præfata Decretalis;
non verò de legibus simul compatilibus, ut
sunt una specialis affirmativa, v. g. Filiis nobi-
lium possunt portare arma sine eo, quod ab aliquo
ministro iniuria possint ab his spoliari. Et altera
universalis negativà, v. g. Nemo sub plena decem
ducatorum arma portet.

Quæro, inquit Rodrig. supra, utrum filii
nobilium arma portantes; virtute dictæ legis
specialis, incidant in pœnam legis generalis pos-
terioris? Respondetur ab Omnibus, quod
non; cum ista lex posterior sit generalis, &
prima specialis, & generi detrahitur per spe-
ciem.

Aliud exemplum proponitur à Glossa in di-
ctam Regulam: Generi per speciem derogatur.

235.
Alia respon-
sio.

236.
Quæ cen-
satur
Constitutio
contraria.

237.
Exempla, in
quibus ge-
neri detra-
hitur per spe-
ciem.

Inter prece-
FF. Nov. 11
Prædic.
Rip. 24. de
Rip. 24. de
in 6.
Quid sit,
ut sit ge-
neris, & quæ
speciem.

a. 40. de Ro-
scriptis.
l. 147. ff. de
divers. Reg.
juris.
l. 1. ff. de le-
gatis præst.
§. Generaliter.
leg. 14. C. de
Usufructu.
cap. 21. de
Constit. in 6.
cap. 21. de
Constit. in 6.
cap. 21. de
Constit. in 6.
cap. 21. de
Constit. in 6.
cap. 21. de
Constit. in 6.

Ponamus quòd à Principe emanavit aliqua lex, per quam generaliter imponitur pœna omnibus contrasacientibus, vel contrasacientes puniuntur ad arbitrium Iudicis: aliquis fecit contra aliquam legem antiquam, que habet specialem pœnam: utrum illa nova pœna, que imponitur per legem novam, extendatur ad legem antiquam, que habet specialem pœnam? Respondetur quòd non, quia quis duplici pœnâ puniatur. Item quia generi per speciem derogatur, & ideo delinquens incurrit pœnam specialem & non generalem.

238. Clement. Dudum, est comparabilis cum Decretis Conc. Trident.

Nunc ad propositum nostrum: Canon Conc. Trident. est lex negativa generalis, siquidem ait, quòd nullus Regularis audiat Confessiones sæcularium, nisi obtentâ approbatione ab Episcopo: at verò Clement. Dudum, est lex specialis affirmativa, loquens solum de duabus Religionibus, scilicet Minorum & Prædicatorum; ergo utraque compatibiliter concurrere potest sine eo, quòd una per alteram derogetur aut annulletur. Bene enim compatitur, quòd nullus Regularis audiat Confessiones sæcularium, nisi per examen sit ab Episcopis approbatus, & quòd Regulares Ordinum Prædicatorum & Minorum possint audire, quando injustè ab Episcopis rejiciuntur.

Quamquam & tunc non audiant sine approbatione Episcopi, id est, Pontificis Romani, qui est Ordinarius omnium locorum & omnium fidelium. Manet ergo Decretum Conc. generale; quia nulla regula est tam generalis, quin patiatur, aut saltem pati possit aliquam exceptionem.

Sed contrà: Navarrus, & alii Adversarii nostri, generaliter docent, omnes Regulares in casu proposito posse validè absolvere; ergo nec hæc responsio eos quidquam juvat. Atque hæc satis de secundo argumento Suarii.

239. Tertium argumentum Suarii.

Argumentatur III. Pius V. in Motu proprio 38. anni 1567. qui incipit: *Esti mendicantium*, concessit his Religiosis, præsertim Theologiæ Magistris, ut speciale privilegium, quòd sine approbatione Episcopi possent audire Confessiones, non revocando Clement. Dudum, sed solum Concil. Trident. ergo intellexit ex vi illius necessariam esse Regularibus hanc approbationem. Unde anno 1571. in 44. Motu proprio, qui incipit: *Romani Pontificis*, revocavit priorem Motum, & apertè docuit, etiam Magistros Theologiæ Regulares indigere hæc approbatione. Quod postea confirmavit Greg. XIII. a. 72. Motu proprio 15. qui incipit: *In tanta*, & reduxit ad formam Concilii; ergo clarè supponunt hi Pontifices hanc legem Concilii comprehendere Regulares omnes. Hæc ille.

Prima responsio rejicitur.

Si dixeris; comprehendere Regulares omnes, præter FF. Prædic. & Min. Contra facit; quòd Navarrus & alii Adversarii nostri doceant, nullum Regularem comprehendere.

240. Secunda.

Hinc aliter respondent Adversarii: Pium V.

non revocasse Conc. Trident. sed illud declarasse; ut patet ex illis verbis §. 1. Nos igitur Motu proprio, non ad alium instantiam, sed de mera deliberatione & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine declaramus, Can. sess. 24. c. 4. per quem omnibus Regularibus, etiam in suorum Ordinum Ecclesiis, contradicente Episcopo, prædicationis officium interdicitur, Mendicantium Ordinum Fratres hujusmodi, quando à suis Generalibus vel eorum Ministris Provincialibus ad id deputati fuerint, non comprehendere &c.

Quòd verò (prosequitur §. 2.) in sess. 23. c. 15. circa Confessiones à Regularibus non audendas statuitur, hoc etiam (declaramus, quòd) dictorum Ordinum Fratres, à præfatis suis Generalibus vel Ministris Provincialibus ad audiendas Confessiones utriusque sexus Christi fidelium approbatus, ut præmittitur, minime comprehendat, ut ut (quod plus est, quia de illo non agitur in cap. citato) à Confessionibus audiendis tam intrinsecus eorum Ecclesias, domos, quam extra minime prohibeantur &c.

Rogas; quare ergo statuat §. 3. quòd Lectores ex eisdem Fratribus, & in Theologia Graduati, minime examinentur ab Episcopis? Respondet Chassaing de Privileg. Reg. tract. 5. c. 2. prop. 1. Pium V. supposuisse ex Conc. Later. sub Leone X. celebrato sess. 11. examen Regularis ab Episcopo fieri posse. Interim propter abusus exortos de novo statuit Pius V. Bullâ: *Romani Pontificis*, servandum Decretum Concil. Trident. de approbatione Regularium, etiam in omnibus Regularibus quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, etiam sub regulari disciplina viventibus, etiam si sint Lectores &c. est id ipsum Conc. Trident. illos non comprehendat. Hæc ille.

Sed gratis, ut patet. Quis enim ei revelavit, Pium V. supposuisse, examen Regularis ab Episcopo fieri posse, supposuisse, inquam, potius ex Conc. Lateran. quàm ex Conc. Trident. Nonne & hoc Conc. concedit Episcopo examen Regularis? Nihil clarius. Cur ergo Pius V. supposuit, examen fieri posse, potius ex uno Concilio, quàm ex alio?

Restat adhuc unum argumentum Suarii: Si sententia Navarii vera esset, etiam si Episcopi justè non admitterent hujusmodi Religiosos, non obstarer, & si vellent illos examinare, non haberent jus; quia ex vi Extravag. *Super Cathedralam*, & Clement. Dudum, examen & iudicium horum Regularium suis Superioribus concessum erat, & solum requirebatur exterior presentatio; nec Episcopi poterant prætere tendere aliquam causam ad non admittendos illos: ergo si Conc. Trident. in nulla re derogavit illa privilegia, apertè sequuntur, quæ intulimus, quæ tamen absurdissima sunt, & quæ nec ipse Navarrus concederet. Ita Suarius.

Sed hoc argumentum, meo iudicio, parvi est momenti; nam suprâ ostendimus, Episcopos vi Clement. ex justa causa posse rejicere præ-

presentatos, non solum unum, sed etiam omnes, etiam subrogatum, & per consequens posse velle eos examinare, praesertim, quando iusta ratio subest dubitandi de eorum capacitate. Quod etiam examen Leo X. expressissime eis commisit, ut patet ex verbis supra allegatis. Neque de eo hic disputamus, sed, an Regulares qui injuste rejiciuntur, hoc ipso censentur a summo Pontifice approbat, quod Conclusio

nostra negat, contra Navarrum & Alios plures supra allegatos, qui si adhuc viverent, & viderent Decretum Alex. 7. de quo supra, vix dubito, quin sententiam suam retractarent.

Hic ergo sit finis admodum molesta & odiosa quaestionis, quam sequitur alia molestissima, & non minus odiosa, de reservatione casuum, & Absolutione a casibus reservatis.

SECTIO QVARTA.

De Reservatione Casuum.

Reservatio casuum non est aliud, quam ablatio seu non concessio jurisdictionis ad absolvendum ab aliquo vel aliquibus particularibus peccatis, concessa seu non ablati jurisdictione absolvendi a caeteris. Hanc reservationem negant illi & irrident, qui negant & irrident potestatem absolvendi a peccatis in foro interiori seu sacramentali. Tales sunt haeretici nostri temporis, quos Conc. Trident. damnat sess. 14. can. 11. sequentis tenoris: *Si quis dixerit, Episcopos non habere ius reservandi sibi casus, nisi quoad externam poenitentiam, atque ideo casuum reservationem non prohiberi, quod minus Sacerdos a reservatis vere absolvat, anathema sit.* Dico itaque primo:

CONCLUSIO I.

Datur in Ecclesia potestas reservandi casus, ita ut inferiores Sacerdotes non possint valide ab illis absolvere, extra articulum mortis. Competit Pontifici respectu Episcoporum, & Episcopis respectu Parochorum, aliisque Praelatis habentibus similem jurisdictionem respectu subditorum.

De prima parte Conclus. non est relictus dubitandi locus propter Conc. Trident. sess. 14. can. 11. mox recitato, & cap. 7. ibi: *Magnopere vero ad Christiani populi disciplinam pertinere, sanctissimis Patribus nostris visum est, ut atrociora quaedam & graviora crimina non a quibusvis, sed a summis dumtaxat Sacerdotibus absolverentur.* Et infra: *Hanc autem delictorum reser-*

vationem, consonum est divinae auctoritati, non tantum in externa poenitentia, sed etiam coram Deo vim habere. Verumtamen pie admodum, ne hac ipsa occasione aliquis debeat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis. Quis ergo adhuc dubitet de hac veritate? Catholicum nemo dubitare potest.

Interim probatur ex antiquissimo usu Ecclesiae, cujus meminit Cyprianus Epist. 12. (aliis lib. 3. Epist. 16.) quae incipit: *Ingeniscere.* Et Epist. 13. (aliis lib. 3. Epist. 17.) quae incipit: *Miror;* meminit, inquam, sed, ut verum fatear, satis obscure, ut patebit legenti. Epist. 12. sic ait: *Nam cum in minoribus delictis, quae non in Dominum committuntur, poenitentia agatur in isto tempore, & exomologesis fiat inspecta vita eius, qui agit poenitentiam, nec ad communionem venire quis possit, nisi prius illi ab Episcopo & Clero manus fuerit imposita, quanto magis in his gravissimis & extremis delictis caute omnia & moderate secundum disciplinam Domini observari oportet.*

Et infra: *Audiant quaso patienter consilium nostrum (Presbyteri & Diaconi) expectent regressionem nostram, ut cum ad vos per Dei misericordiam venerimus, convocati coepiscopi plures, secundum Domini disciplinam, & Confessorum praesentiam, Beatorum Martyrum literas & desideria examinare possimus.*

Similia scribit Epist. 13. dicens: *Quoniam video facultatem veniendi ad vos nondum esse, & iam aetatem cepisse, quod tempus infirmitatibus assiduis & gravibus infestat, occurrendum puto Fratribus nostris, ut qui libellos a Martyribus acceperunt, & prerogativa eorum apud Deum adjuvari possunt, si incommodo aliquo & infirmitatis periculo occupati fuerint, non expectata praesentia nostra, apud Presbyterum quemcumque praesentem, vel si Presbyter repertus non fuerit, & urgere exitus ceperit, apud Diaconum quoque exomologesis facere delicti sui possint, ut manu eis in poenitentiam imposita, veniant ad Dominum cum pace, quam dari Martyres literis ad nos factis desideraverunt.* Haec tenus Cyprianus.

1. Quid sit reservatio casuum.

Diminuat a Trib. H. retici, ne parus in sacrisa p. tribuam servandi peccata.

2. In Ecclesia est potestas reservandi peccata. Trident.

3. Probatur ex antiquissimo usu Ecclesiae, cujus meminit Cyprianus.